

**Vážený Cirkevný zbor Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku
so sídlom v Bratislave!**

Aj vo veku 83 rokov môžem povedať, že som dodnes zostal bratislavským chlapcom, pretože som sa narodil v Bratislave 15. marca 1939, deň-dva po príchode rodičov do Bratislavy. Bratislava zostala mojím rodným mestom, aj keď som nemal ani 10 rokov, keď sme s rodinou museli toto krásne mesto opustiť. Hoci 10 rokov je len malá časť môjho života, skúsenosti získané na začiatku môjho prebúdzenia sa k vedomiu mali trvalý a formujúci vplyv na zvyšok môjho života.

Teraz v prvom rade ďakujem Bohu, v druhom rade svojim rodičom a spolu s nimi cirkevnému zboru v Bratislave za lásku a svedectvo života, ktorým ma obklopovali. Teraz sa cirkev v Bratislave obzerá na službu môjho otca a ja si spomínam na život viery a službu reformovanej cirkvi v Bratislave. Považujem za dôležité si to zapísať, pretože postupom času mi je čoraz jasnejšie, že bez viery a ochoty obetovať sa cirkvi, ktorá obklopuje našu rodinu, by nebolo možné všetko, čo si cirkev teraz pamätá. Pastor aj cirkevná obec mali úžitok zo všetkých požehnaní, ktoré nám všetkým Boh udelil. Preto teraz ďakujem Bohu, že som sa narodil do cirkvi a rodiny, ktorá určila zvyšok môjho života tým, že ma viedla na Božej ceste.

Spomenutím len jedného prípadu z mojich spomienok z Bratislavy by som chcel ukázať, ako, hoci som vtedy ešte nebol školák, vo mne život v cirkevnom zbore oživoval vieru v Boha.

V tomto období sa zborová služba lásky stala stredobodom záchrany židovského obyvateľstva a neskôr dočasného prijatia Maďarov utekajúcich pred blížiacimi sa sovietskymi vojskami. V tom všetkom som mal dokonca malú úlohu, napríklad pri preposielaní správ, pretože sa odpočúvali telefónne správy a kontrolovala sa pošta.

V našom byte sa ukrývali aj židovské rodiny a to aj v situácii, keď nám Gestapo prehľadalo dom. Otcovo varovanie počas večerných rodinných pobožností, že si je vedomý toho, že sa očakáva opakovanie pátrania, malo dramatický vplyv na mojich starších bratov a mňa. Ak sa tak stane a nájde sa židovská rodina, ktorá sa u nás skrýva, tiež nás odvezú do tábora smrti. Ako otec

rodiny sa teda jeho Bohom daná zodpovednosť týka predovšetkým jeho rodiny a v dôsledku toho bude nútený požiadať rodinu, ktorá sa u nás skrýva, aby opustila náš byt. Ale aj náš otec povedal, že hora nevyhnutne privedie židovskú rodinu k istej smrti. Táto rodina môže zostať s nami len vtedy, ak my, deti, prevezmeme zodpovednosť a rozhodneme sa, že budeme trvať na tom, aby sme rodinu neuháňali na smrť. Ak čo i len jeden z nás piatich cíti, že toto bremeno neunesie, potom musí poslať tých, ktorí sa u nás skrývajú.

No s obavami sme jednomyseľne hlasovali, aby židovská rodina zostala u nás. Boh sa o nás všetkých postaral, aby sa z tejto situácie nezrodila žiadna tragédia, pretože na druhý deň ráno, kým sa domoví prehľadávači vrátili, sa nám podarilo nájsť bezpečný úkryt pre adoptovanú rodinu.

Keď som vyrástol, pripomenul som otcovi tento prípad s otázkou, ktorá určite mohla vzniknúť aj u iných, či tento postup môjho otca nebol krutosťou voči nám deťom? Otec však odpovedal: „Synu, pomysli na to, ako keby som bol chcel, nebolo by možné skryť pred tvojimi očami, čo sa okolo nás deje. Po tom, čo ste aj vy videli a vedeli, čo sa stalo v našom byte, ste sa aj vy stali súčasťou udalostí. Preto by bolo nevyhnutné, aby ste vo svojom strachu, alebo nevedomosti neprehovorili, keby ste nechápali dôsledky každého slova a činu.

Okrem vyššie uvedeného tu bol ešte jeden dôležitý aspekt týchto udalostí. Musel si sa naučiť, že po Božej ceste môžeš kráčať len v polovičnom obraze a aj to len s úplnou oddanosťou. Museli ste sa oboznámiť s tým, že človek, ktorý verí v Boha, môže zostať vo viere iba jedným spôsobom, ak ju dokáže vykonávať s úplnou oddanosťou. Boh nemá záľubu v spiatočníkoch." Takto praktizoval vieru v Boha aj zbor v Bratislave okolo nás, t.j. bez ústupu.

Keď sa spätne pozerám na mnohé zvraty, ktoré som v živote zažil, je mi čoraz jasnejšie, aké dôležité je žiť v spoločenstve veriacich, spoliehať sa na vieru toho druhého. Preto želám cirkevnému zboru v Bratislave, aby sa minulosť zboru pri nadchádzajúcej spomienke stretla so súčasnosťou a aby sa táto slávnosť stala požehnaním pre všetkých.

S úprimnou úctou a láskou,

Béla Szabó ml.